

Beantwoording technische vragen Begroting 2016-2019

16 oktober 2015

- VSA – p.2
- GBV – p.3
- CDA – p.9
- PvdA – p.12

Technische vragen begroting 2016

VSA

1. wij zouden graag willen weten waar de hoogte van het bedrag vennootschapsbelasting vandaan komt. oftewel kunnen wij een overzicht krijgen van de zaken waarvoor wij deze belasting moeten afdragen? pag. 4 productnr. 6611

Zie toelichting op pag. 78 bij programma 15 onder het kopje 'berekening af te dragen VPB'.

2. Hoe zijn de kosten opgebouwd voor de ontwikkelingen op Habraken. graag een overzicht. pag. 5 ontwikkelingen Habraken.

De vraag heeft betrekking op de voorjaarsnota 2016. Door in 2016 de grondwaarde af te boeken kan minder rente worden toegerekend aan de BGE. Dit leidt tot een negatief effect op de gemeentelijke exploitatie. De meerjarige nadelige bijstelling hiervan is als volgt: voor 2016 € 24.000, 2017: € 676.000, 2018: € 687.000, 2019:€ 868.000.

Vragen van de GBV-fractie over de programmabegroting 2016

Blz. 1: 5^e alinea, 3^e regel staat: het ontwerp van de weg is maximaal versoerd t.o.v. het oorspronkelijke ontwerp. Betekend dit dat er een nieuw bestemmingsplan Zilverbaan (WOR) vastgesteld moeten worden?

Er hoeft geen nieuw bestemmingsplan voor de Zilverbaan vastgesteld te worden. De versoeringsmaatregelen passen binnen het huidige (onherroepelijke) bestemmingsplan voor de Zilverbaan.

Blz.4: lokale omroep incidentele bijstelling budget. Waarom, waarvoor?

De lokale omroep heeft tot en met 2015 gedurende enkele jaren een hogere subsidie ontvangen voor de kosten van verhuizing en verbouwing. Inmiddels is de lokale omroep verhuisd en kan het tijdelijk hogere bedrag van € 10 worden afgeraamd voor de jaarschijf 2016. Voor de daarop volgende jaren is reeds rekening gehouden met verlaging van de subsidie.

Blz. 11: In 2016 neemt de oppervlakte van de gemeente met 16 hectare toe. Waarin is dat gelegen?

Deze toename is voor het grootste gedeelte het gevolg van het ruilverkavelingsproject Wintelre-Oerle. Binnen de bestaande gemeentegrens zijn meer percelen in beheer gekomen van de gemeente.

Aanvullende vragen ter verduidelijking:

"Binnen de bestaande gemeentegrens zijn meer percelen in beheer gekomen van de gemeente." Het gaat er toch niet om wie het beheer over de gronden heeft, maar binnen wiens grenzen de gronden liggen. Wanneer de oppervlakte wijzigt, moet er een grenswijziging aan ten grondslag liggen. Welke grenswijziging is dat?

De gemeente is niet groter geworden wat betreft gemeentegrenzen, er zijn meer gronden (16 hectaren openbaar groen) in beheer gekomen die eerst bij andere eigenaren in beheer waren (bijvoorbeeld het ruilen van landbouwgrond voor natuur). Per abuis zijn bij de kengetallen van de begroting, deze 16 hectaren openbaar groen opgeteld bij de oppervlakte van de gemeente. De oppervlakte van de gemeente blijft dus 3.192 hectare.

Blz. 20: onder doelstelling 3-1 is sprake van het blijven hanteren van 29% sociale woningbouw. Tijdens regionaal overleg is aangegeven dat de sociale woningbouw over vertegenwoordigd is. Is dit ook in Veldhoven van toepassing?

Er is een ontwikkeling dat het aandeel sociaal in de nieuwbouw relatief groter is, doordat de ontwikkeling van hogere segmenten achterblijft. Ook in Veldhoven zie we een wijziging in kavelgroottes en prijssegmenten. In het Stedelijk Gebied wordt gewerkt aan een nieuw woningbouwprogramma, waarin ook woonmilieus en aandeel sociaal in beeld zullen komen. De geschetste ontwikkelingen worden in dat kader meegewogen. Naar verwachting is dit nieuwe programma in het voorjaar gereed. De nieuwe (gemeentelijke woonvisie zal binnen het kader van het Stedelijk Gebied een herijking bevatten van het nieuwbouwprogramma voor Veldhoven. Tot die tijd blijft het door de raad vastgestelde percentage van 29% het uitgangspunt.

Onder doelstelling 3-3 is sprake van de gemeentelijke definitie van

"levensloopbestendig" Waar kunnen we de definitie terug vinden?

Hieronder de definitie van 'levensloopbestendig' zoals gehanteerd in het MRE-gebied: "Levensloopbestendige woning: Zelfstandige woning die geschikt is (of eenvoudig geschikt te maken) voor bewoning tot op hoge leeftijd, ook in geval van fysieke handicaps of chronische ziekten van bewoners. De woning past in alle levensfasen bij de behoeften die de bewoner op dat moment heeft."

Blz. 24: tekst bij doelstelling 2 heeft een te hoog gehalte aan vaktermen graag toelichting in gangbare/gebruikelijke taal.

Er is een toenemende mate van verwevenheid tussen onderwereld en bovenwereld. Wij moeten deze verwevenheid als overheid (beter leren) herkennen, zodat we niet onbewust zaken doen met criminelen. Dit komt aan bod in december in een besloten informatieavond voor de Raad.

Blz. 24: mogen we een nadere toelichting wat een Sociaal Calamiteiten Protocol inhoud en de daarmee gemoeide kosten zijn?

Een sociaal calamiteitenprotocol is een handelswijze bij calamiteiten die maatschappelijke onrust kunnen veroorzaken. Hierin wordt vooral aandacht besteed aan de nieuwe rol die gemeenten hebben bij calamiteiten waarbij jeugdigen het slachtoffer zijn. Er zijn geen extra kosten verbonden aan deze handelswijze. Het is wel van belang dat ieder die er een rol in heeft weet wat hij moet doen. Er wordt daarom ook geoefend met dit nieuwe protocol.

Blz. 35: Bij wat gaat het kosten wordt en nadelig saldo (3.184) ruim overschreden t.o.v. de raming in de begroting 2015 (2.851). Verschil € 333.000. Waaraan is dit verschil te wijten?

Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de aframing van de baten bij product 6180 Exploitatie parkeerbedrijf.

Op 14 april 2015 heeft de raad het actualiseren betaald parkeren City centrum vastgesteld. Financieel is dit verwerkt in de meerjarenbegroting 2016-2019.

Blz. 42: bij doelstelling 2 staat dat de druk op duurdere vormen van zorg afnemen. Zijn er al signalen die daarop wijzen? Of juist niet? (deze vraag geldt ook voor doelstelling 12 blz. 43)

Vanaf 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van een aantal taken in het sociaal domein. Het jaar 2015 is als overgangsjaar aangewezen. Dit betekent dat de gemeente een aantal verplichtingen uit het verleden moet overnemen. Vanwege het overgangsrecht zijn er op dit moment nog geen concrete signalen zichtbaar waaruit blijkt dat de druk op duurdere vormen van zorg al afneemt. Op termijn zal de druk op duurdere vormen van zorg wel afnemen.

Blz. 42: Doelstelling 4 (jeugdzorg) wordt gesproken over "het maken van afspraken" is nogal vaag omschreven mogen wij een concretere benadering hiervan?

Zonder uitputtend te zijn kan hierbij onder meer gedacht worden aan het maken van afspraken met huisartsen over het voeren van overleg over gezinnen met complexe problematiek met het generalistenteam, het bespreken van de mogelijkheden van de praktijkondersteuner Jeugd-GGZ bij het maken van een ondersteuningsplan voor een complexe gezinsvraag; het maken van afspraken met het onderwijs over welke zorg door het onderwijs geboden wordt en welk door de gemeente in het kader van jeugdhulp; het maken van afspraken over diagnose-onderzoek naar ernstige enkelvoudige dyslexie en het maken van afspraken met het onderwijs over de aanwezigheid van generalisten en CJG-partners bij zorgoverleggen.

Is over doelstelling 6 (stageplaatsen en leerwerkplekken) bestaat er al een regionaal werkgeversservicepunt?

Vanaf 22 september is het regionaal werkgeversservicepunt operationeel. Het is een netwerkorganisaties van de 14 gemeenten van de arbeidsmarktregio.

Blz. 43: doelstelling 11 (collectieve voorzieningen) het doel is het uitbreiden en hervormen van de bestaande dagbesteding. In onze beleving zien we nu alleen maar krimp. Hoe ziet u de uitbreiding en hervorming gelet op onze waarneming? De gemeente is vanaf 1 januari verantwoordelijk voor het organiseren van dagbesteding. Bij de inkoop is gekozen voor resultaatgerichte financiering. Deze wijze van financiering daagt organisaties uit om de dagbesteding zodanig te organiseren dat

inwoners die daarvoor in aanmerking komen ook daadwerkelijk terecht kunnen en de dagbesteding betaalbaar blijft. Dit zal leiden tot hervorming van bepaalde vormen van dagbesteding. Naast deze maatwerkvoorziening dagbesteding willen we ook de collectieve, laagdrempelige vormen van dagbesteding stimuleren en daar waar mogelijk uitbreiden. Een voorbeeld hiervan is Samen de dag door.

Blz. 52: doelstelling 2 (ondernemerschap en bedrijventerreinen). Waar moeten we aan denken bij punt 2 ondersteunende functies en zijn er dan mogelijk financiële consequenties aan?

Bijbehorende tekst uit begroting:

In 2016 zal aandacht zijn voor onder meer de wensen van de gebruikers van de bedrijventerreinen ten aanzien van ondersteunende functies, om in de toekomst op die manier de aantrekkelijkheid en levendigheid van daarvan te verbeteren.

De gemeentelijke (en provinciale) regels m.b.t. de ruimtelijke mogelijkheden op bedrijventerreinen belemmeren nu de vestiging van andere functies dan middelzware en zware bedrijven. Hierdoor wordt ook de vestiging van ondersteunende functies zoals een broodjeszaak, een AH To Go, een stomerij, etc. belemmerd. Daarnaast is de opzet van het bedrijventerrein vooral vanuit het oogpunt van het bedrijf cq. de 'werkgever' opgezet. Om het bedrijventerrein toekomstbestendig te maken en bovendien aantrekkelijk voor 'nieuwe talenten' (uit de hele wereld), zal er meer aandacht moeten zijn voor de 'werknemer'. We willen dus, samen met onder meer die werknemers op een andere manier gaan kijken naar ons bedrijventerrein. Vooral nog betreft dit de aanzet voor een andere manier van werken/denken en zijn hier niet direct financiële consequenties aan verbonden. Wel is het mogelijk dat, door (onder meer) het gesprek aan te gaan met de werkgevers én werknemers, er initiatieven ontstaan. Op het moment dat daarvoor gemeentelijke inzet of middelen benodigd zijn, zal dit worden voorgelegd aan uw raad.

Blz. 69: er is geen financiële uitleg over de individuele samenwerkingsverbanden opgenomen enkel een totale lastenpost (837). Baten zijn gesteld op nul. Samenwerking leidt ook tot bezuinigingen kunnen deze inzichtelijk gemaakt worden? Hieronder een overzicht met specificatie van kosten van diverse samenwerkingsverbanden:

1. MRE (alleen gemeentelijke bijdrage)	€ 442
2. Veiligheidsregio	€ 1.746 (4 kwartalen van € 436)
3. ODZOB	€ 210
4. ERGON	€ 4.248
5. Brainport Development	€ 300 (aandeelhouder Brainport Development € 269 + aandeel Brainport International Programma €31)
6. Coöperatie slimmer leven	€ 6
7. Stedelijk gebied (via gemeente Eindhoven)	€ 8

LET OP: De € 837 uit de vraag van GBV betreft enkel het product 613000 regionale samenwerking. Enkele betalingen uit bovenstaand overzicht worden decentraal op andere producten geboekt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de betalingen aan de Veiligheidsregio en ODZOB.

Wat betreft de stelling dat samenwerking ook leidt tot bezuinigingen: dit is vaak niet het doel van samenwerken. Je kiest voor een samenwerking omdat op die manier een bepaalde ambitie samen beter gehaald kan worden dan alleen. Het effect is dan dat

niet alle inzet van 1 partij hoeft te komen, en dat daardoor samen meer bereikt kan worden dan individueel. Per saldo kan dat financiële efficiëntie opleveren, dat is echter een politieke keuze (behalen ambitie met bijbehorende inzet of beperken ambitie en inzet).

Deze efficiëntievoordelen zijn verweven in de opgave en kunnen niet afzonderlijk inzichtelijk gemaakt worden. Baten zijn primair kwalitatief van aard en daardoor niet in middelen uit te drukken.

Blz.76: doelstelling 1 (verlaging vreemd vermogen) we zien hier het tegenovergestelde gebeuren. Is dit iets wat we nu pas op ons af zien komen? Nee dit zien we al een aantal jaren op ons af komen. De druk op de gemeente financiën blijft onverminderd groot. Met het huidige ambitieniveau van deze begroting lukt het niet om het vreemd vermogen te verlagen.

Blz. 82: Afvalstoffenheffing. Welke consequenties kan het contract met Attero hierop hebben?

Gedurende het proces om te komen tot een nieuwe manier van afvalinzameling is rekening gehouden met de mogelijkheid dat dit consequenties kan hebben op het contract met Attero. Op dit moment kan er nog geen uitsluitel worden gegeven over de consequenties voor de gemeente Veldhoven omdat er nog maar pas begonnen is met de vernieuwde manier van afvalinzameling.

Blz. 90: bij figuur 1 mogelijk een type fout nl. € 50.000 i.p.v. € 500.000.

In de tabel wordt het de risico's weergegeven naar enerzijds de grootte van de kans en anderzijds het financieel gevolg. Bij deze figuur is bij de indeling naar financieel gevolg geen typefout waar te nemen.

Blz. 92: Hoe verhoudt het zich dat het risicoreserve met meer dan de helft kan afnemen terwijl op blz. 1 staat dat een risico verhoogd wordt naar 1.5 miljoen? Voor deze begroting 2016 kende de gemeente een risico voor aantallen decentralisaties. De kans daarbij is 80% met een maximaal schadegevolg van € 1.000.000. In de Jaarrekening 2014 stond dit risico op de 5^e plaats binnen de top 10. Daarnaast stond op plaats 8 een risico op lagere inkomsten bij toepassing van het objectief verdeelmodel voor Jeugd. Een kans van 85% en een maximaal schadegevolg van € 275.000.

Dus 2 risico's met een (opgeteld) schadegevolg van € 1.275.000.

In de Begroting 2016 is het risico van lagere inkomsten bij toepassing van het objectief verdeelmodel Jeugd voor het maximaal schadegevolg verhoogd naar € 500.000. (zie plaats 3 in de top 10). Het andere risico's, over de aantallen, is niet veranderd en kent een maximaal schadegevolg van € 1.000.000.

Opgeteld hebben deze 2 risico's een maximaal schadegevolg van € 1.500.000.

Dus de 2 risico's die samenhangen met de decentralisaties zijn per saldo met € 225.000 verhoogd naar € 1.500.000.

Naast deze ontwikkeling zijn er meerdere ontwikkelingen op het gebied van risicomanagement. Op het gebied van bouwgrondexploitatie is te zien dat het schadegevolg met ruim € 4 mln is afgenomen.

In totaal leidt dit ertoe dat de weerstandscapaciteit (voornamelijk reserve benoemde risico's) in relatie tot de benodigde weerstandscapaciteit hoger is dan noodzakelijk en daarom wordt afgeroomd met € 4,7 mln.

Blz. 97: op blz. 94 wordt nog gesproken over een gevormde voorziening van 22 miljoen. Deze zien we niet terug in de tabel 1 van blz. 97!

De gevormde voorziening (van pag. 94) ad € 22 miljoen is een voorziening voor het mogelijk afboeken van een deel van de grond op de BGE Habraken. Voorzieningen op de bouwgrondexploitatie mogen niet als voorziening worden gepresenteerd (volgens BBV) maar worden direct in mindering gebracht op de boekwaarde onderhanden werk. Vandaar dat deze voorziening niet zichtbaar is in de tabel van blz. 97.

Tabel 1, vermogenspositie, geeft een rekenfout onder de kolom ultimo 2014. Eigen vermogen € 48.401 + vreemd vermogen € 203.849 geeft een totaal van €252.250. Hierdoor wijzigen o.i. ook de onderstaande percentages en verklarende tekst. U heeft gelijk, onderstaande tabel geeft de juiste cijfers en percentages. De verklarende tekst hoeft niet aangepast te worden.

Tabel 1: Ontwikkeling vermogenspositie gemeente Veldhoven (bedragen x € 1.000,-)

	Ultimo 2014	Ultimo 2015	Ultimo 2016	Ultimo 2017	Ultimo 2018	Ultimo 2019
Eigen vermogen	49.699	46.396	39.634	41.336	36.922	35.152
Algemene reserve	23.686	22.654	17.639	19.951	16.611	16.227
Bestemmingsreserves	26.013	23.742	21.995	21.385	20.311	18.925
Vreemd vermogen	203.849	150.586	147.840	164.947	163.304	169.444
Voorzieningen	13.982	11.204	13.171	13.188	12.514	12.860
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	154.038	139.382	134.669	151.759	150.790	156.584
Vlottende schulden	35.829					
Totaal vermogen	253.548	196.982	187.474	206.283	200.226	204.596
Solvabiliteitsratio (eigen vermogen/totaal vermogen)	19,6%					
Vermogensratio *	22,8%	23,6%	21,1%	20,0%	18,4%	17,2%
Vreemd vermogen/totaal vermogen	80,4%	76,4%	78,9%	80,0%	81,6%	82,8%

* exclusief vlottende passiva (wordt niet begroot)

Vervolgvrage:

De beantwoording over de rekenfout in Tabel 1 wordt door mij niet begrepen. Enerzijds worden getallen (Eigen vermogen en Algemene reserve onder 2014) zomaar aangepast. Betreffen dit geen harde gegevens? Anderzijds zijn gebruikelijk de twee onderste percentages opgeteld 100%. Voor het jaar 2014 gaat dat niet op en is het totaal 22,8% + 80,4% = 103,2%. Klopt de verklarende tekst nu wel of niet?

De tabel in het boekwerk van de programmabegroting bevatte een fout in de cijfers per ultimo 2014. Dit is door de GBV fractie opgemerkt en als technische vraag gesteld. In het antwoord op de technische vragen van 16 oktober is de tabel opgenomen met wel de juiste cijfers per ultimo 2014 gebaseerd op de jaarrekening 2014 en daarmee de harde gegevens.

Bij de berekening van de vermogensratio wordt geen rekening gehouden met vlottende passiva (de korte schulden), deze worden namelijk niet begroot.

Vanuit de jaarrekening 2014 zijn de vlottende passiva bekend, maar bij de presentatie

van de vermogensratio worden deze in de programmabegroting niet meegenomen.

Bij de bepaling van "vreemd vermogen/ totaal vermogen" wordt bij de cijfers per ultimo 2014 wel rekening gehouden met de korte schulden.

Dit betekent dat de percentages per ultimo 2014 Vermogensratio en "vreemd vermogen/ totaal" niet bij elkaar opgeteld kunnen worden.

Ter verduidelijking:

Ratio's inclusief vlottende passiva	2014
Solvabiliteitsratio (Eigen vermogen/Totaal vermogen)	19,6%
Vreemd vermogen/ Totaal Vermogen	<u>80,4%</u>
	100%

Ratio's exclusief vlottende passiva (*)	2014
Vermogensratio (Eigen vermogen/ totaal vermogen)	22,8%
Vreemd vermogen/ Totaal vermogen	<u>77,2%</u>
	100%

De ratio's inclusief vlottende passiva worden alleen gepresenteerd voor de jaarrekening cijfers, de ratio's exclusief vlottende passiva worden voor de begroting gehanteerd.

Voor de verklarende tekst heeft dit geen invloed.

Blz. 138: een verwerving van ruim -22 miljoen in 2016. Wat is dat?

Het bedrijventerrein Habraken bestaat uit een vijftal ontwikkelingsfasen. Eind 2014 heeft de provincie Noord-Brabant de uitkomsten van een nieuw behoefteonderzoek naar bedrijventerrein kenbaar gemaakt. In de loop van 2016 zal de regio, op basis van dit onderzoek, nieuwe afspraken maken over de verdeling van bedrijventerrein in de regio. Vanwege de onzekerheid van deze uitkomsten, maar ook vanuit goed financieel beleid is ervoor gekozen om bij de jaarrekening 2014 rekening te houden met het afboeken van de grondwaarde van fase 2B, 3, 4 en 5 à € 22.791.003. Het mogelijk afboeken vindt plaats in 2016, nadat de uitkomsten van het regionaal overleg bekend zijn. Dan kan ook pas bepaald worden wat het exacte af te boeken bedrag zal zijn. De post voor het mogelijk afboeken van een aantal fasen van de grondexploitatie Habraken is volledig opgenomen onder de post verwerving. Het af te boeken bedrag bedraagt € 22.791.003 en staat in 2016. Dit bedrag zal later uitgesplitst worden over de betreffende kostenposten nadat de uitkomsten van het regionaal overleg bekend zijn.

Aanvullende vragen ter verduidelijking:

Op blz. 8 van de beantwoording staat er bij een vraag over een forse negatie verwerving een uitleg die refereert aan een genomen voorziening bij de jaarrekening 2014.

De uitleg is nogal vaag. Ik snap de relatie tussen enerzijds afboeken van een waarde en anderzijds een negatieve verwerving niet. Dat heeft toch niets met elkaar te maken? Een negatieve verwerving impliceert immers een terug verkopen van de grond, en dat is voor zover ik ben geïnformeerd niet aan de orde.

Graag opheldering hierover.

In de jaarrekening 2014 is voor project Habraken een voorziening getroffen. Het gaat hier om een zogenaamde "boekwaarde corrigerende" voorziening. Dit betekent dat de boekwaarde (som van verwervingen en gemaakte kosten) intact is gebleven, en dat daar een voorziening tegenover staat. Hiermee is per saldo de balanswaarde verlaagd.

Wanneer er zekerheid is over het af te boeken bedrag, wordt de boekwaarde verlaagd en de voorziening ook met hetzelfde bedrag. Dit heeft geen effect op het resultaat, en ook de balanswaarde blijft dan gelijk. Begrotingstechnisch is dit verwerkt in 2016 in de vorm van een negatieve verwerving.

CDA

Technische vragen begroting 2016

Programma 3

1. Waarom is de kaderstelling 'geen coffeeshops binnen onze gemeentegrenzen' weggehaald?

Deze doelstelling is al gehaald, maar blijft wel uitgangspunt.

2. Medio 2015 zou een plan opgezet zijn (zie progr.begr. 2015 pagina 30) om de mogelijkheden van inzet van cameratoezicht in beeld te brengen. Wat is hiervan terechtgekomen?

Dit volgt nog. Er wordt momenteel regionaal onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van cameratoezicht. Wij hopen hieruit te kunnen putten. Deze opdracht is als lokaal aandachtspunt opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2015 – 2016 en wordt dus zeker niet vergeten.

Programma 4

3. In deze begroting streven we naar een rapportcijfer 6,7 voor onderhoud en opruimen van zwerfvuil in Veldhoven. In de vorige begroting was dit nog een streven naar een verhoging naar rapportcijfer 7. Waarom verlaging streven?

In de raadsadviesnota (14 juli 2015) over de voorjaarsnota 2016 is deze indicator aangepast.

4. In de vorige begroting werd nog gesproken over 'zo nodig bestrijden van overlast plaagdieren op eigen terrein burger'. Waarom is deze zinsnede uit de begroting 2016 gehaald?

Bij de begroting 2016 is de tekst geactualiseerd het beleid is ongewijzigd gebleven.

Programma 7

5. Waarom is jeugd in dit programma ondergebracht. Met name omdat er wel een integrale nota wordt opgesteld.

Het uitgangspunt bij het opstellen van de begroting 2016 is om de gemeentelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van het sociaal domein in één programma onder te brengen. Het sociaal domein heeft uiteraard raakvlakken met andere programma's. Een integrale nota kan dan ook prima opgesteld worden ook al zijn onderwijs en jeugd in een ander programma ondergebracht.

6. Doelstelling 10. Moeten we de klanttevredenheidsmeting als nulmeting zien?

Ja, de klanttevredenheidsmeting 2016 kan inderdaad als nulmeting beschouwd worden.

Programma 10/11

7. In de begr. 2015 stond dat als doelstelling om een concreet uitvoeringsprogramma volwasseneducatie op te stellen. Technische vraag deze staat niet langer als doel in 2016; waarom niet langer doel?

De Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) regelt de inzet van volwasseneneducatie. De gemeente heeft tot en met 2014 in dit kader geormerkte middelen ontvangen. Met de wetswijziging per 1 januari 2015 heeft de gemeente Veldhoven geen directe bemoeienis meer met de inzet van de WEB-gelden. Voortaan verloopt de financiering via Eindhoven, die de rol van contactgemeente voor de regio Zuidoost- Brabant vervult. Veldhoven is niet meer in de positie zelf een concreet uitvoeringsprogramma op te stellen. Eindhoven zal in overleg met de regio een regionaal educatief plan opstellen. In de voorjaarsnota 2016 is de betreffende doelstelling komen te vervallen.

8. Hoe is de stand van zaken rondom de samenwerking culturele instellingen?
Graag gespecificeerde opgave huidige ramingen
- wettelijk verplichte Arbo maatregelen en
  - overige t.b.v. Verbouwing Schalm?

Zoals door de verantwoordelijk portefeuillehouder meegedeeld in de raad, hadden de vier culturele instellingen tot 1 juli de tijd om met een gezamenlijk plan te komen voor de invulling van de bezuinigingsopdracht. De instellingen hebben daaraan voldaan, maar vanuit de gemeente resteerden nog enkele vraagpunten. De instellingen kregen de tijd tot medio september om daar antwoord op te geven. Ook daaraan is voldaan. Na een afsluitend overleg met de directies/besturen/raden van toezicht op 30 september kan een adviesnota voor de raad worden opgesteld. Conform planning is besluitvorming geagendeerd voor 15 december 2015.

Inzake ARBO:

In een aantal stappen heeft de gemeente krediet beschikbaar gesteld aan Theater de Schalm voor de uitvoering van de wettelijk verplichte arbo- en veiligheidsmaatregelen.

Van elke stap is een informatienota aan de raad aangeboden. Dat zal ook gaan gebeuren bij de verantwoording door het theater. Die is nu nog niet ingediend.

Duidelijk is overigens al wel dat de uitgaven binnen het beschikbaar gestelde krediet blijven.

Op korte termijn wordt een informatienota aan uw raad voorgelegd over het aanwenden van een deel van het aanbestedingsvoordeel ten behoeve van verfraaiing van de nieuwe buitengevel.

9. Wat is de visie herbestemming maatschappelijk vastgoed bijv. Ganzepoel, Poolster?

Er zijn momenteel geen concrete plannen voor deze locaties. Mogelijk zijn dit

locaties voor herontwikkeling in de toekomst. Wat De Poolster betreft, de status van het onderhoud van het gebouw is dusdanig slecht dat deze eind 2015 wordt gesloopt inclusief de bestrating. Het terrein zal worden ingezaaid waarbij de bomen gehandhaafd blijven.

Paragraaf grondbeleid

10. Ontwikkeling van BIC op Eindhovens grondgebied heeft naar verwachting sterk negatief effect op de ontwikkelingsmogelijkheden van Habraken resp. Zou ontwikkeling Habraken geweldige impuls geven als BIC naar Habraken

zou gaan. Concreet; wat zijn de financiële consequenties van de voorzieningen BGE als BIC door gaat.

Het bedrijventerrein Habraken bestaat uit een vijftal ontwikkelingsfasen. Eind 2014 heeft de provincie Noord-Brabant de uitkomsten van een nieuw behoefteonderzoek naar bedrijventerrein kenbaar gemaakt. In de loop van 2016 zal de regio, op basis van dit onderzoek, nieuwe afspraken maken over de verdeling van bedrijventerrein in de regio. Vanwege de onzekerheid van deze uitkomsten, maar ook vanuit goed financieel beleid is ervoor gekozen om bij de jaarrekening 2014 rekening te houden met het afboeken van de grondwaarde van fase 2B, 3, 4 en 5 à € 22.791.003. Het mogelijk afboeken vindt plaats in 2016, nadat de uitkomsten van het regionaal overleg bekend zijn. Dan kan ook pas bepaald worden wat het exacte af te boeken bedrag zal zijn. Het af te boeken bedrag van ruim € 22 miljoen zal lager uitvallen indien BIC zich op Habraken zal vestigen. Het exacte bedrag dat niet meer afgeboekt zal worden is afhankelijk van het aantal m2 dat BIC op Habraken zal afnemen.

11. Wat is de stand van zaken de drie dorpen? Wanneer is raad aan zet? Welke concrete plannen liggen er om 8 milj winst te behalen?

De plannen voor de Drie Dorpen hebben 5 jaar vertraging opgelopen. Vooralnog is het uitgangspunt om hier in 2018 te starten met woningbouw binnen de door de Raad vastgestelde kaders voor Zilverackers. De huidige bouwgrondexploitatie is op onderdelen al aangepast (o.a. lage rente) en laat momenteel een positief saldo zien van € 8 miljoen. Echter door de lange looptijd kent dit model nog veel onzekerheden en risico's. Momenteel worden de randvoorwaarden en uitgangspunten geactualiseerd en aan de huidige (regionale) markt getoetst. De plannen moeten ruimtelijk en financieel uitvoerbaar zijn en de risico's acceptabel. Zodra deze herijking is afgerond wordt de ontwikkelstrategie hier op aangepast en zo nodig voorgelegd aan de Raad.

De BGE De Drie Dorpen (908500) heeft bij de begroting 2016 een geraamde positieve eindwaarde van circa € 8 miljoen euro. Terwijl er bij de jaarrekening op basis van hetzelfde plan uitgegaan werd van een negatieve eindwaarde van circa 1,7 miljoen euro. Het verschil komt in hoofdzaak omdat de rente momenteel laag is. Daarnaast is de BoVo-bijdrage per woning lager geworden. Aangezien het om circa 1500 woningen gaat, heeft dat ook een substantieel effect op de BGE.

12. Wat is de stand van zaken rondom Noordrand Zandven?

De exploitatie Noordrand Zandven heeft betrekking op een bedrijventerrein in Veldhoven, gelegen ten noorden van de kern van Veldhoven en ten oosten van het (grotere) bedrijventerrein Habraken. Op het bedrijventerrein Zandven zijn tevens enkele woon-werkkavels voorzien.

Momenteel vinden er gesprekken met marktpartijen plaats die een gedeelte van het plan (oostelijk deelgebied) willen herontwikkelen aangezien de grondverkoop tegenvallen. Het gaat hierbij om de herontwikkeling van woon-werkkavels naar woningbouw. Naar verwachting zal deze wijziging bij de jaarrekening 2015 verwerkt worden in de grondexploitatie. Vooralnog wordt er in de grondexploitatie van de begroting 2016 alleen uitgegaan van de uitgifte van woon-werkkavels.

PvdA
Algemeen

Beslispunt 4 (Zilverbaan):

1. Welke verkeersproblemen worden opgelost? Waar zijn momenteel de zogenaamde verkeersproblemen die met de aanleg worden opgelost? Waarom de urgentie?

De Zilverbaan is samen met de aansluiting op de A67 een van de belangrijke maatregelen uit het Verkeerscirculatieplan (2007). De nieuwe aansluiting op de A67 ontlast de huidige aansluitingen op de N2 en zorgt met de Zilverbaan voor een betere bereikbaarheid van heel Veldhoven. Met de komst van de Zilverbaan wordt een nieuwe noord-zuid verbinding gecreëerd die verkeersstromen beter faciliteert en daarmee ongewenst 'sluipverkeer' voorkomt. De geplande aansluiting op de A67 heeft een aanzuigende werking op verkeer vanuit de westkant van Veldhoven. In de situatie zonder Zilverbaan gaat dit verkeer via lokale wegen trachten de aansluiting te bereiken, onder meer via Veldhoven Dorp. De verkeersdruk in Veldhoven Dorp neemt met aansluiting A67 sterk toe. Dat geldt met name op de Sondervick, Nieuwstraat, De Plank, Knegselweg en bij de Kempencampus. Dit verkeer zal trachten de aansluiting via onder meer deze wegen te bereiken.

2. In onze beleving was de weg niet bedoeld als doorgaande weg (voor de Kempen). De weg heeft enkel als doel om de dorpen die nog gebouwd moeten worden te ontsluiten. In hoeverre is de status van de Zilverbaan gewijzigd, waardoor het nu ook een doorgaande weg is geworden.

De status van de Zilverbaan is niet gewijzigd. In het Verkeerscirculatieplan en de Ruimtelijke Structuurvisie Veldhoven staat de functie van de Zilverbaan, als onderdeel van de Westelijke Ontsluitingsroute, beschreven als belangrijke schakel in het hoofdwegennet. Met de Zilverbaan takt Veldhoven West aan op de toekomstige aansluiting op de A67. Tevens is de Zilverbaan inderdaad bedoeld als ontsluitingsweg voor de Drie Dorpen en Habraken.

3. Wanneer worden de dorpen gebouwd die ontsloten dienen te worden door de Zilverbaan en in welke fases worden de dorpen gebouwd? Op pagina 113 staat vermeld dat er pas vanaf 2018 (op zijn vroegst) wordt gebouwd. Hoe verhoudt de aanleg van de weg zich tot deze planning?

De start van de bouw van het eerste dorp Huysackers staat gepland in 2018. Bij het bouwrijp maken zal zwaar bouwverkeer van en naar het gebied gaan rijden. De lokale wegen zijn niet geschikt voor de afwikkeling hiervan. In het verleden is de afspraak met de raad gemaakt dat bouwverkeer afgewikkeld wordt via de Zilverbaan. Dat betekent dat een deel van de Zilverbaan in 2018 gereed moet zijn. Om deze planning te halen zal de voorbereiding in 2016 moeten starten.

4. Wat levert het financieel op als je de aanleg van de weg (Zilverbaan) nog 5 of 10 jaar uitstelt en meer laat samenvallen met de aanleg van de dorpen? Hoeveel (extra) rente zouden we dan overhouden?

Het totale nog uit te geven bedrag voor de Zilverbaan bedraagt € 5.392.000 (€ 2.818.000 huidig + € 2.574.000 aanvullend krediet). Van dit krediet is € 2.065.000 subsidiedekking. Per saldo hoeft derhalve over een investering van € 3.327.000 minder rentelasten te worden betaald. Dit levert jaarlijks bij

benadering € 50.000 minder rentelasten op in een periode van 5 of 10 jaar. In totaal het gaat dus om een bedrag tussen de € 250.000 en € 500.000.

5. Welk kapitaal wordt er vernietigd als we de weg niet in één keer aanleggen? Wat is nu precies de besparing? In de tekst wordt gesproken over 622.000, terwijl de figuren de indruk geven dat er bijna 5 miljoen wordt bespaard (7.530 – 2.574)?

De figuur geeft het verschil weer tussen de kostenraming van het schetsontwerp uit 2010 met de kostenraming van het voorlopig ontwerp uit 2015. Nut en noodzaak van diverse elementen uit het schetsontwerp zijn opnieuw getoetst, waarmee de kostenraming ongeveer € 5 miljoen goedkoper uitvalt. De figuur heeft als uitgangspunt dat de aanleg van de volledige Zilverbaan in één keer plaatsvindt. Indien de aanleg van de Zilverbaan niet in één keer plaats vindt, maar in afzonderlijke delen, dan bedragen de meerkosten € 622.000. Dit laatste is niet weergegeven in de figuur.

Pagina 11:

6. Tot 2019 komen er 500 tot 600 woningen bij. Welke daarvan zijn onderdeel van Inbreidingsplannen? We zouden graag even een update krijgen van de huidige al bestaande Inbreidingsplannen en die van de komende jaren.

In de jaren 2016, 2017 en 2018 worden naar verwachting rond de 560 woningen opgeleverd. Dit betreft de inbreidingsplannen ongeveer 250 woningen : Slot-Oost, Schippershof, Leuskenhei en het Van Gerwenterrein én een aantal kleinere particuliere ontwikkelingen. Binnen de uitbreidingsplannen worden rond de 310 woningen opgeleverd, dit betreft hoofdzakelijk delen van Oerle-zuid (incl. zorgcluster) en de Noordrand.

7. De solvabiliteitsratio laat nog steeds een neergaande lijn zien tot en met 2019. Eerder zijn er besluiten genomen ten gunste van het eigen vermogen. Wat is de oorzaak van de toch verder afnemende solvabiliteitsratio? Wordt er (opnieuw) meer geleend de komende jaren (op pagina 76 wordt gesproken over 157 miljoen in 2019)?

De maatregelen ter versteviging van de algemene vrije reserve zijn verwerkt in kwarap II 2015. Dit waren met name maatregelen die ervoor hebben gezorgd dat de negatieve vrije reserve werd verstevigd. De dalende tendens is echter gebleven.

Ten opzichte van de vorige begroting is de stand van de opgenomen langlopende leningen niet noemenswaardig veranderd. Ultimo 2018 wordt een schuld geprognoseerd van € 151 miljoen, dit was in de vorige begroting € 154 miljoen.

De geprognoseerde stand van de langlopende schuld is ultimo 2019 inderdaad € 157 miljoen.

OP PROGRAMMANIVEAU

Programma 2.1.1 Stedelijke ontwikkeling:

Pagina 17.

8. De bouwgrondexploitatie gaat van 31 naar 15 miljoen euro. Wat veroorzaakt dit verschil? Temeer omdat bijlage B (pagina 138) een andere uitkomst doet

vermoeden (in deze tabel kennen alle jaren een negatief resultaat). Hoe verhoudt zich dit tot elkaar?

Het verschil tussen € 31 en € 15 miljoen heeft te maken met de ramingen van de kosten en opbrengsten die ieder jaar worden herzien. In dit geval gaat het om een andere jaarschijf, namelijk 2015 ten opzichte van 2016. De bijstellingen in tijd en hoogte van de kosten- en opbrengstesoorten leiden tot aanpassingen in de grondexploitatie. Het bedrag van € 31 miljoen van de jaarschijf 2015 wordt in kwartaalrapportage III 2015 bijgesteld. Het uitgangspunt van de bouwgrondexploitatie op pagina 17 in de programmabegroting is budgetneutraal. Bijlage B (vaststelling budgetten) gaat echter uit van de jaarlijkse kosten en opbrengsten.. Dit is dus niet budgetneutraal. Sterker nog, in bijlage B is er in de diverse jaarschijven sprake van meer baten dan lasten. De minbedragen vermoeden dat er sprake is van een verlies/negatief resultaat, maar de opbrengsten zijn hier hoger dan de kosten (excl. de afboeking van de grondwaarde Habraken in 2016).

Programma 2.1.3 Veiligheid

Bladzijde 23-24

9. Kunt u ons een overzicht geven van de woninginbraken en de jeugdoverlast vanaf 2013 tot heden?

	t/m Sept 2014	t/m Sept 2015	jaar 2013	jaar 2014	jaar vsi 2015
Diefstal/inbraak woning	113	80	253	157	124
waarvan voltooid	65	54	160	96	85
% poging	42,5%	32,5%	36,8%	38,9%	31,5%
Incidenten overlast Jeugd	111	160	118	140	189
Zelfst acties toezicht Jeugd	13	25	9	14	26

10. Hoeveel burgerinitiatieven zijn er gerealiseerd/aangevraagd sinds de begroting 2015?

- Buurtpreventie.** Er zijn dit jaar reeds 5 nieuwe buurtpreventieprojecten zijn gerealiseerd. Daarnaast zijn er 3 buurtpreventieprojecten in wording. Dat betekent dat wordt onderzocht of er in de wijk of buurt voldoende animo is voor een buurtpreventieproject.
- Project Veilige Zorg.** Momenteel lopen er 4 trajecten in het kader van "Samen zorgen voor veiligheid in en om een zorginstelling". Namelijk bij: Severinus, Zuidzorg, MMC en RSZK. Samenwerking wordt gezocht tussen de genoemde zorginstelling, bewoners, politie en de gemeente Veldhoven. Momenteel is het traject met Severinus in volle gang, onderdeel hiervan is het maken van een veiligheidsanalyse waarbij ook de input vanuit de bewoners van zowel de Berkt als het Akkereind wordt meegenomen. Ook wordt onderzocht of er een buurtpreventieproject kan worden opgezet in Akkereind. De Berkt heeft al een buurtpreventieproject.

- c. **Week van de Veiligheid 2015:** ieder jaar wordt in week 41 door de gemeente Veldhoven de Week vd Veiligheid georganiseerd. Het betreft een landelijke week waarbij de gemeente Veldhoven op een actieve wijze bij aansluit. De week van de veiligheid is bedoeld om het veiligheidsbewustzijn en de alertheid van ondernemers te vergroten. In Veldhoven wordt dit breder opgepakt en is de week van de veiligheid ook gericht op burgers en instellingen. Thema voor dit jaar was "vrijwilligers in veiligheid". Concreet betekent dit dat alle mogelijke initiatieven vanuit bewoners (burgerinitiatieven) zoveel als mogelijk worden ondersteund en gefaciliteerd. Ook dit jaar was de week een succes! In de week hebben 10 activiteiten plaatsgevonden die allen zijn georganiseerd voor (en door) bewoners. Zo stond op de dinsdagavond 6 oktober jl. de informatiebijeenkomst "Veilig Vrijwilligers" op het programma. Waarbij vrijwilligers(organisaties) uit Veldhoven werden voorgelicht over onderwerpen als een veilig sportklimaat en een veilige omgeving. Op donderdag 8 oktober jl. was de jaarlijkse buurtpreventieavond. Een ieder die betrokken is bij buurtpreventie was uitgenodigd. Op zaterdag 10 oktober jl. werd de week afgesloten met de 112-dag op het Meiveld. Bewoners uit Veldhoven kregen de kans nader kennis maken met de o.a. de hulpdiensten (brandweer en politie).

11. In de begroting van 2015 was de aandacht gericht op de zogenaamde High Impact Crimes (Woninginbraken, overvallen, geweld). In de begroting van 2016 is dit niet opgenomen. In hoeverre is dit item overgenomen door de regionale veiligheidszorg?

Dit is nog steeds het geval. Doelstelling 1 is het verminderen van het aantal woninginbraken met 15% en Doelstelling 4 is het terugdringen van het aantal geweldsmisdrijven. Hierbij ligt een focus op huiselijk geweld, overvallen, en veilige publieke taak. Er is geen sprake van dat thema's *overgenomen worden* door de regionale veiligheidszorg. Wel kunnen wij gebruik maken van de regionale expertise.

12. In hoeverre is de toenemende veiligheidsdruk in kaart gebracht en op welke wijze?

De uitvoering van het integrale veiligheidsplan is vertaald naar een uitvoeringsprogramma voor de periode 2015-2016. De voortgang wordt gemonitord. Er is ruimte om eventuele nieuwe veiligheidsthema's toe te voegen. Op dit moment zien wij geen 'toenemende veiligheidsdruk'.

Pagina 25:

13. Waarom worden er geen baten meer gerealiseerd vanaf 2016?

De baten betreffen enerzijds het overschot op de begroting van 2014 van de Veiligheidsregio. Het teveel betaalde bedrag is terug betaald aan de gemeenten. Zodra wij hier kennis van hebben genomen, hebben wij dit in de begroting voor 2015 opgenomen. Anderzijds hebben de baten betrekking op de veranderde bijdragen aan de Veiligheidsregio. In 2015 is hiervoor geld onttrokken aan de risicoreserve. Dit zien we in programma 3 terug als baten. Voor latere jaren is dit opgenomen in de reguliere begroting.

Programma 2.1.8 Milieu en duurzaamheid

Pagina 47:

14. Er wordt gestreefd naar een besparing van 2% op energieverbruik per jaar ten opzichte van 2012. In hoeverre is deze besparing gerealiseerd in de afgelopen jaren?

In de periode 2009-2012 zijn gemeentelijke gebouwen aangepakt met de crisismaatregelen, dat heeft tot energiebesparing geleid. In de gemeentelijke gebouwen zijn de afgelopen drie jaar aanvullend kleine maatregelen toegepast. De doelstelling van (gemiddeld) 2% energiebesparing per jaar is in de periode 2012-2014 voor een aantal gemeentelijke gebouwen gehaald. In gebouwen die intensiever gebruikt worden of waar extra apparatuur is aangeschaft, is de doelstelling niet gehaald. Een aantal gebouwen met een zeer slecht energielabel (en daarmee een relatief hoog energieverbruik) is afgebroken.

15. In hoeverre wordt duurzame energie nog gesubsidieerd en ondersteund door de gemeente (ook financieel).

Begin 2014 is de gemeentelijke subsidieregeling duurzame energie voor bewoners door de Veldhovense gemeenteraad ingetrokken. Er wordt dan ook geen duurzame energie meer gesubsidieerd. Inmiddels zijn de prijzen van zonnepanelen ook dusdanig gedaald, dat de kosten binnen een redelijke termijn zijn terug te verdienen en een subsidie niet nodig is. Wel kunnen bewoners gebruik maken van de landelijke Energiebespaarlening tegen een aantrekkelijke rente (rond 3%).

De gemeente ondersteunt wel de lokale energiecoöperatie Veldhoven Duurzaam met advies. Deze vrijwilligersorganisatie helpt bewoners in het proces van verduurzamen van de woning, waaronder de aanschaf van zonnepanelen. Daarnaast heeft de gemeente de Zonnekaart, waarop bewoners kunnen nagaan of zonnepanelen mogelijk interessant zijn op de woning.

16. Eind dit jaar worden de 8 millenniumdoelen van de VN vervangen door 17 nieuwe doelstellingen (lopend tot 2030). In hoeverre blijft de gemeente millennium-gemeente en zal ook steun worden gegeven aan de realisatie van de 17 nieuwe doelstellingen?

De gemeente Veldhoven is in navolging van actie van het VNG International een Millenniumgemeente geworden, toentertijd met 8 Millenniumdoelen. Begin november 2015 zal het VNG-International aangeven hoe de campagne rondom de nieuwe Millenniumdoelen voortgezet gaat worden. Gemeente Veldhoven zal hierop anticiperen.

Programma 2.1.13 lokale democratie

Pagina 67:

17. Waar nodig worden bestaande overlegvormen opnieuw ingericht. Welke overlegvormen worden hiermee bedoeld en aan welke nieuwe systematieken / vormen moet gedacht worden?

De systematieken / vormen die al worden toegepast zijn :

- Samenspraak bv. voor de stadsvisie
- Veldhoven aan tafel (o.a. ipv de overlegvorm via wijkplatforms)

Paragrafen

Pagina 84:

18. Van de toeristenbelasting komt 0,95 ten goede aan de algemene middelen. Waarom moet de toerist een bijdrage leveren aan de algemene middelen, terwijl de toerist van heel veel gemeentelijke voorzieningen geen gebruikmaakt?

Het begrip "gemeentelijke voorzieningen" dient in de context van de toeristenbelasting ruim te worden geïnterpreteerd. Te denken valt hier aan bijvoorbeeld het winkelbestand, groenvoorzieningen zoals bossen en plantsoenen, zitbankjes, openbare verlichting, speelterreinen voor de kinderen, zwembad en sporthallen en -terreinen. Om dit voorzieningenniveau in stand te kunnen houden wordt van de Veldhovense burger op verschillende wijzen een bijdrage verlangd en gevraagd. De gelden die daarvoor nodig zijn komen uit de opbrengst van de onroerende zaakbelasting of de algemene uitkering van het gemeentefonds. De "toerist" maakt van de gemeentelijke voorzieningen gebruik of heeft daartoe de mogelijkheid maar levert geen bijdrage aan de middelen die daarvoor nodig zijn.